

Avregnet kjøttprosent for griseslakt justeres ned

Kjøttprosenten er en viktig del av avregningsgrunnlaget til svineprodusenten. Likningene for beregning av kjøttprosent blir jevnlig kontrollert, kalibrert og oppdatert. Årets kalibrering med ny metode har ført til at kjøttprosentnivået for gris i Norge justeres ned med 1,5 prosentenheter til 58,4 prosent i gjennomsnitt.

Oppdatert likning for kjøttprosent vil tas i bruk fra mandag 29. juni 2026.

Selv om kjøttprosentnivået justeres ned, forventes det at den gjennomsnittlige avregningsprisen for svineprodusentene vil være stabil. Norsk egg og kjøtttråvare vil justere betalingen for kjøttprosent siden det er likningen, ikke grisen, som endrer seg.

Grisen er ikke feitere

Arbeidet som nå er gjort for å gjøre likningene mer presise viser at kjøttprosenten til den norske grisen har vært overvurdert. De oppdaterte likningene gir en mer korrekt beregning av kjøttprosenten til griseslakt. Den nye metoden viser at andelen kjøtt i et slakt er noe lavere enn det som tidligere likninger har anslått. Andelen fett i slaktet er den samme som før selv om de nye likningene, mer korrekt, beregner noe større andel fett.

Grundige nedskjæringsforsøk

Avregnet kjøttprosent blir beregnet med en kjøttprosentlikning, basert på slakterienes måling av spekk- og muskeltykkelse ved hjelp av instrumentene GP7 eller Autofom. Kjøttprosentlikningen blir jevnlig kontrollert av Animalia ved å sammenligne kjøttprosenten beregnet gjennom nedskjæringsforsøk med den slakterimålte kjøttprosenten for de samme slaktene. Hvert femte år gjøres en langt mer omfattende kontroll og oppdatering av likningene.

I 2026 ble 260 griser detaljert skåret ned for å oppdatere kjøttprosentlikningene.

Hvorfor ny metode?

I EU er det nå fastslått at fulldisseksjon av hele grisen er det faglig korrekte grunnlaget som skal brukes for å fastsette kjøttprosent. Derfor vil denne metoden framover bli benyttet for å oppdatere likningene.

Tilsvarende gjøres i andre europeiske land. Dette sikrer at kjøttprosenten måles korrekt og at et slakt får tilsvarende kjøttprosent uavhengig av land og målemetode.

Danmark oppdaterte nylig sine kjøttprosentlikninger på bakgrunn av de nye bestemmelsene, noe som resulterte i en betydelig nedgang i gjennomsnittlig beregnet kjøttprosent.

Slik gjennomføres disseksjon

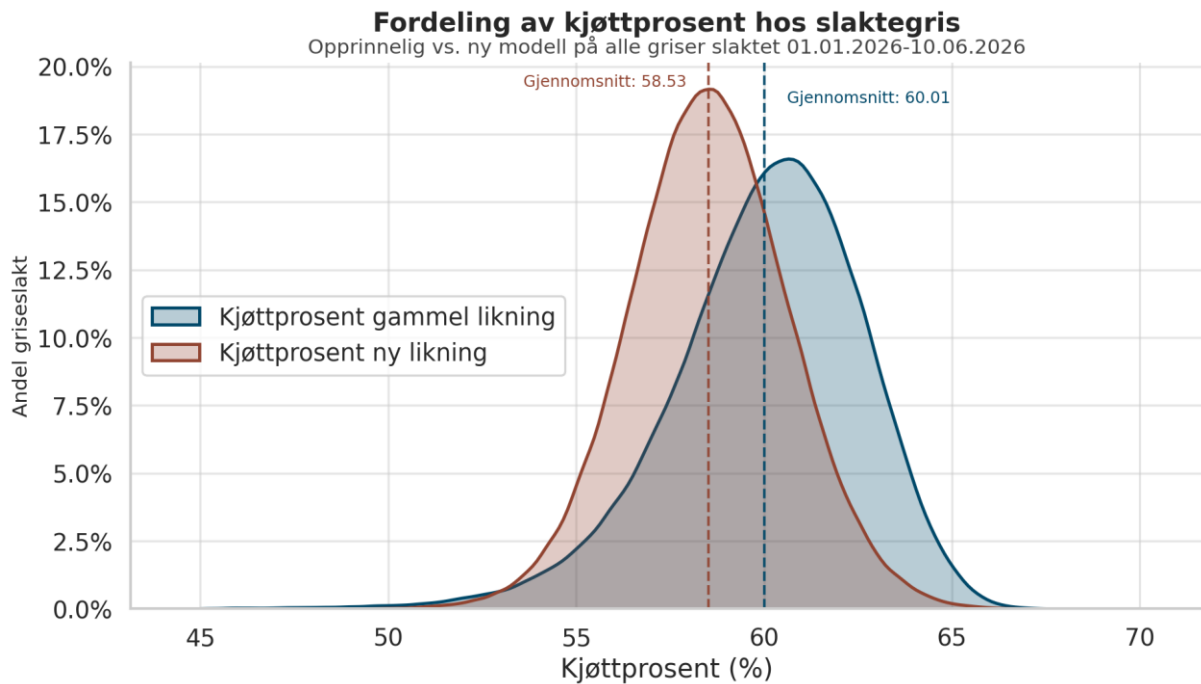
For å gjennomføre disseksjon, blir griseslakt valgt ut på slakteriet og kontrollert etter bestemte kriterier. De blir så målt med de to målemetodene som brukes i Norge, GP7 og Autofom. Ved Animalias pilotanlegg blir de samme slaktene delt i stykninger og videre dissekert for å skille kjøtt, fett og bein. Alle stykninger og andeler av kjøtt, fett og bein veies nøyaktig. Slik kan den faktiske kjøttprosenten i slaktet bestemmes.

Det tar en godt trent kjøttkjærer én hel dag for å dissekere en halv gris fullstendig. For å få sikre tall, kreves det at mange slakt dissekeres.

Forskjell mellom gammel og ny kjøttprosentlikning

Med ny disseksjonsmetode og nye tall har Animalia laget en ny kjøttprosentlikning. Den nye likningen vil påvirke fordelingen av beregnet kjøttprosent hos gris.

Figuren viser beregnet kjøttprosent på alle griser slaktet så langt i år med gammel og ny likning. Endringen fører til at gris som tidligere i gjennomsnitt fikk 60 i kjøttprosent vil få 58,5 i gjennomsnittlig kjøttprosent.

Med den gamle likningen er de vanligste kjøttprosentene 60, 61 og 62, og disse slaktene utgjør litt over 40 prosent av grisene. Med ny likning vil de vanligste kjøttprosentene være 58 og 59 og vil utgjøre litt under 40 prosent av slaktene.

Kjøttprosenten fra den nye likningen er bedre normalfordelt enn den gamle. Det betyr at den gjennomsnittlige grisen har høyest andel av slaktene.

Selv om ny likning påvirker beregnet kjøttprosent, vil ikke slaktenes reelle kjøttprosent endre seg. Grisene som hittil i gjennomsnitt har fått beregnet en kjøttprosent på 60, skulle egentlig hatt i gjennomsnitt 58,5 i kjøttprosent. En konsekvens av dette er at skjærebedrifter må forvente høyere utbytter fra griser med 60 i kjøttprosent fra 29. juni.

Norsk egg og kjøtråvare vil justere kjøttprosentbetalingen som følge av endringene i kjøttprosentberegningen.